

**Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos
Literatūriniam Mariaus Katiliškio konkursui**

**Raminta Stankevičiūtė, 3e klasė
Pasvalio P. Vileišio gimnazija**

Esė: Kalbu...

Mano pirmieji metai gimnazijoje (ištraukos)

(Originalas rašytas Brailio raštu)

Konsultavo mokytojos: Margarita Lužytė

Vitalija Skardžiuvienė

Pasvalys, 2010

Kalbu...

Esė

Kalbu rudenii

I

Ačiū, Rudenie, už mums suteiktą šilumą, kuria mes visi dar galime pasimėgauti. Šis ruduo man išskirtinis, nes pradėjau lankyti gimnaziją. Galima sakyti, kad dabar man prasideda visiškai naujas gyvenimo etapas. Vis daugiau tenka pabūti lauke ir tada imu pajusti rudenį vykstančius pokyčius. Eidama namo iš mokyklos, mėgaujuosi ką tik nupjautos žolės kvapu, traukiu gilyn rudens prisodrintą kvapą. Klausausi dar neišskridusių paukščių giesmių. Po kojomis jaučiu pradedančių kristi medžių lapų šiugždesį, o mano veidą atgaivina švelnus rudeniškas vėjelis.

Kalbu rudenii

II

Pagaliau atėjo spalvis, pakeitęs darganotą rugsėjį. Jis vis dažniau atneša lietų, kuris mus užklumpa netikėtai. Tada galima pajusti jo gaivų kvapą, prisodrintą miesto dulkių. Man patinka būti namie ir klausytis lietaus, barbenančio į langus. Tada, rodosi, užmiršti visus rūpesčius, atsipalaiduoji. Taip pat mėgstu klausytis vėjo, stūgaujančio po langais, atklydusio iš tolimų kraštų. Tada mane užplūsta gėris ir šiluma, kai žinau, jog esu šiltuose ir jaukiuose namuose, nors lauke, už lango, siaučia vėtra.

Įpusėjus rudenii, vis rečiau išgirstu paukščių giesmes, nes visi paukščiai pakėlė sparnus ir išskrido į šiltus kraštus, o į gimtuosius namus grįš tik vėly pavasarį. Galiu girdėti tik žvirblio ar zylutės, ar varnėno giesmes. Ir medžiai numeta savo rūbą, nuklodami kelius geltonais lapais.

Kalbu rudeniu

III

Turiu dar vieną progą pasveikinti Rudenį, nors ir paskutinį kartą šiais metais, nes jau paskutinis rudens mėnuo, o visai ne už kalnų tas laikas, kai į mūsų namus pasibels žiema. Ji atneš mus stingdantį šaltį, o kelius nubarstys baltomis snaigėmis. Todėl reikia gražiai atsisveikinti su Rudeniu ir padėkoti jam už tai, ką gero ir gražaus man padovanojo per šiuos tris mėnesius. Nemėgstu liūdnų atsisveikinimų, bet šį kartą turiu išlydėti Rudenį ir savo širdies duris atverti žiemai, ir ją priimti. Dėkoju tau už gaivų kvapą, už vėsų drėgną orą, žemę gaubiančius rūkus. Tariu tau ačiū ir už lietų, smulkiais lašais barbenantį į langų stiklus. Taip pat nuoširdų dėkingumo žodį tau tariu už pageltusius lapus, nukritusius nuo medžių ir taip tyliai šlamančius po kojomis. Paskutinį dėkingumo žodį tau skiriu už margaspalvę puokštę nuostabių dalykų, kuriuos man dovanojai. Lauksiu tavęs, Rudenie, sugrįžtančio jau kitais metais – po šiltos ir gražios vasaros, o dabar beliko tik ištarti paskutiniuosius du žodžius – iki pasimatymo!

Kalbu žiemai

I

Sveika, Žiema. Taip norėjau ištarti šiuos žodžius. Tu įslinkai į mūsų kasdienybę taip tyliai, kaip žmogus, vaikščiojantis ant pirštų galų. Tu atėjai, pakeitusi žvarbų ir niūrų rudenį. Kartu su rudeniu dingo drengiantis lietus, rudeniški vėjai, žemę gaubiantys rūkai, nukritę medžių lapai. Tu mums dovanojai purų ir baltą sniegą, kuris užklojo visą žemę, smarkų ir, tarsi išdykaujantį, šaltuką, kuris gnaibo mūsų skruostus.

Mieloji Žiema, aš taip tavęs laukiau ir dabar džiaugiuosi, galėdama pasižavėti kiekviena į žemę besileidžiančia snaige. Man patinka vaikščiojant girdėti sniegą, girgždantį po mano kojomis, patinka užuosti šalčio kvapą, kurį mums dovanoji, ir jausti

landų vėją, nugairinantį mano veidą. Tariu tau ačiū - už kiekvieną baltą dieną ir tikiuosi, kad ir toliau mums neši gerą nuotaiką ir laimę.

Kalbu žiemai **II**

Sveika žiema! Tikiuosi, nepyksti, kad tave šiek tiek apleidau. Būk tikra – aš tavęs nepamiršau. Na ir kaipgi galima tave pamiršti, juk tu primeni apie save kiekvieną akimirką. Turiu pasakyti, kad tu retkarčiais būni šiek tiek pikta ir žiauri, nes siunti mums nepermaldaujamai šaltą vėją, kiaurai persmelkiantį šaltį, o mūsų kelius papuoši puraus, balto ir blizgančio sniego pusnimis. Tik, būk gera, neimk mano žodžių giliai į savo ledinę širdį, nelaikyk pykčio bei nuoskaudos ant manęs ir neįsižeisk. Juk tai tik menkas akmenėlis į tavo daržą. Viliuosi, kad tavo kieta, ledinę širdį nors šiek tiek sušildys tai, jog tu mums dovanojai daugiau gerų dalykų, nei blogų. Man labai patinka jausti po kojomis tą girgždantį purų ir švelnų sniegą, įkvėpti to šalčio kvapo ir girdėti medžių šakas draskantį vėją. Ačiū tau už tai.

Kalbu žiemai **III**

Mieloji žiema. Kreipiuosi į tave paskutinį kartą, nes jau kitą mėnesį tave pakeis ateisiantis metų laikas – pavasaris. Kadangi tai mūsų atsisveikinimas, norėčiau, kad jis būtų kuo šiltesnis ir malonesnis, nors gerai žinau, kad šiluma tau ne prie širdies.

Šiais metais tu buvai tokia netikėta. Tu buvai kitokia, nei visada – buvai daug šaltesnė, o sniego patalas, kuriuo buvo nukloti mūsų keliai, buvo daug storesnis. Paskutinį mėnesį tu mūsų kelius padengei žėrinčiu ledu.

Eidama namo iš mokyklos, krūmuose besibarančius, čia, Lietuvoje, likusius paukščius galėjau lengvai išgirsti. Matyt, jie ginčijosi, bandydami nuspręsti, kada gi tu

išeisi ir užleisi vietą pavasariui, juk būtent pavasarį sugrįš kiti jų bičiuliai. Taigi aš taip pat drauge su paukšteliais nekantraudama laukiu pavasario, kuris mums atneš naują ir šiltą permainų vėją.

Kalbu pavasariui

I

Mielas pavasari, tavo atėjimas mane labai nudžiugino. Taip gera, kad pagaliau galėsime džiaugtis šiltu vėjeliu, saulės spinduliais, glostančiais mūsų veidus. Nors kai kur dar telkšo balos, jau galima pajusti ir netgi užuosti tą naują, pasikeitusį orą, kuris pas mus atkeliavo iš šiltų kraštų. Pavasari, tavo atėjimas mums dovanoja gerą nuotaiką. Tu mus tarsi pažadinai iš ilgo žiemos miego. Mes pabudome kupini energijos ir šviežių jėgų, naujų idėjų. Dabar mane vis užplūsta noras bėgti į lauką, giliai įkvėpti to gryno ir viską atgaivinančio oro, klausytis linksmo, ką tik parskridusių ir naujus lizdelius bekraunančių paukščių čiulbesio. Malonu, kai nosį pakutena vėjo atneštas ir kitų aromatų prisismelkęs pirmųjų gėlių – snieguolių – kvapas. Džiugu pajusti, kad ir žmonės tarsi nusikratė to žiemos sunkumo ir vis dažniau jų veidus papuošia šilta šypsena kitiems.

Kalbu pavasariui

II

Pagaliau pavasaris tikrai nusprendė pasilikti ir įsitvirtinti mūsų mažame bei ankštame pasaulėlyje. Tikiuosi, jis nebeužleis savo vietos ir pozicijų galutinai išvartai žiemai. Juk šaltį jau pakeitė šiluma, o sniegą – retkarčiais iš dangaus pasirodantis ir mūsų sausą žemelę palaistantis negausus lietutis. Rytai bei vakarai jau tapo šviesesni. Nuo šiol gali girdėti ne vien pravažiuojančių mašinų ūžesį, bet ir linksmas paukščių giesmeles, kurios pažadina mane rytais. Pavasarį pražysta visos gėlės, kurios savo kvapais

apsvaigina mus ir priverčia pamiršti visus dienos rūpesčius. Be to, tai puikus metas pasikalbėti su augalais ir išgirsti jų pavasarišką žodį. Štai kad ir pokalbis su beržų žirginėliais, kurių geltonos, man byrančios tarp pirštų dulkelės tarsi kuždėjo tyliai į ausį apie šiltą ką tik atėjusį pavasarį.

Kalbu pavasariui (III)... ir vasaros pradžiai

Jau paskutinį kartą šiais metais kreipiuosi į tave, mielas pavasari. Dėl to norisi grįžti mintimis atgal į praeitį ir prisiminti viską, kas gero įvyko per šį pavasarį.

Po nepakenčiamai ilgos žiemos tu buvai labai laukiamas, mielas pavasarėli. Nors tu mūsų iš pradžių ir nenudžiuginai gražiais orais, kurių taip su viltimi iš tavęs laukėme ir tikėjomės,– tu vis tiek nešei mums daug džiaugsmo. Dėkoju tau už parskridusius paukštelių, jų kivirčius bei pašnekėsius po mano langais kiekvieną rytą. Dėkoju tau už paslaptinę vėją, siūbuojantį medžius, šnarenantį krūmokšnių lapus, išbaidantį paukščius iš lizdų ir stūgaujantį po mano langu bei atnešantį slėpinę ir saldų sapną vėlyvą naktį. Atsisveikinu su tavimi, nes tu jau turi užleisti savo vietą karštai vasarai.

Sveika, vasara! Taip norėjosi tai sušukti,– juk su tavimi kartu ateina ir atostogos. Po sunkių metų ir ilgų mokslų galų gale galėsiu pasilepinti poilsiu, kurio, manau, esu nusipelnusi. Taip noriu kuo greičiau važiuoti prie jūros, kur galėsiu pasivaikščioti po kvepiančius pušynus, išgirsti jūros ošimą, pajauti bangas ir netgi paragauti to sūraus jūros vandens...

Taigi skubu, brangioji vasara, įgyvendinti šio tikslo ir lekiu krautis lagaminų,– kad nepavėluočiau į savo nuotaikingą atostogų kelionę prie jūros.

Trys ištraukos iš dienoraštinio esė „Mano pirmieji metai gimnazijoje“

Mano pirmasis rugsėjis gimnazijoje

Aš į Petro Vileišio gimnaziją atėjau iš Valakėlių pagrindinės mokyklos, kurioje baigiau dešimt klasių. Mėgaudamasi vasaros atostogomis, ilgais jos vakarais mintimis nuklysdavau ir imdavau galvoti, kas manęs laukia gimnazijoje. Mane baugino nežinia ir baimė. Vis pagalvodavau, ar šiltai ten mane priims mokytojai, ar neatstums klasės draugai.

Ir štai išaušo Rugsėjo pirmosios rytas, kuris vaikams ir mokytojams tampa mokslo metų pradžios švente. Aš Rugsėjo pirmosios laukiau su dideliu nerimu. Pro savo naujos mokyklos duris žengiau nedrąsiai. Mane ten labiausiai trikdė aplinka, kurios dar nepažinojau. Gimnazija buvo daug didesnė už mano senąją mokyklą. Taip pat baimę kėlė didelis šurmulyš pertraukų metu. Jau praėjus šiek tiek laiko gimnazijoje ėmiau priprasti, bet supratau, kad čia gyvenimas virte verda. Pagaliau pastebėjau teigiamų pokyčių savyje. Gimnazijoje įgavau drąsos ir ėmiau labiau savimi pasitikėti. Vis drąsiau pradėjau reikšti savo mintis ir nuomonę. Supratau, kad čia dirba nuostabūs, šilti žmonės, kurie mane apgaubia savo rūpesčiu. Taigi palaipsniui mano baimė ir nerimas išnyko, ir tai įvyko tik geranoriškų mokytojų ir klasės draugų dėka.

Labai džiaugiuosi tuo, ką man pavyko pasiekti per šį pirmąjį mėnesį gimnazijoje. Net pati to nesitikėjau ir labai trokštu, kad bėgant laikui, vis labiau įsiliečiau į šios gimnazijos gyvenimą ir bendruomenę. Tikiuosi, kad ateityje tapsiu svarbia gimnazijos dalimi.

Mano sausis gimnazijoje

Sausis mus pasitiko pakeitęs šventinį gruodį ir skaičiuodamas jau 2010 metų pirmąsias dienas. Antrojo žiemos mėnesio pradžioje mums dar tęsėsi Kalėdų atostogos. Tos dienos praėjo ramiai, šmėstelint mintims, kad mokslai jau ne už kalnų. Pasibaigus atostogoms, vėl žingsniavome tuo pačiu sniego patalu nuklotu taku, vedančiu į, rodos, jau taip seniai lankytą pastatą. Ir štai pravėrėme tas duris, už kurių mūsų laukė tylos persmelktos sienos, išsiilgusios jaunatviško pašėliojimo, vėjavaikiškų išdaigų ir vaikiško klegesio bei šurmulio. Mūsų laukė kabinetuose stovintys stalai, nukrauti, atrodo, taip seniai vartytais vadovėliais, kurių viršelius dengė storas dulkių sluoksnis. Mus pasitiko ir laikrodis, mušantis jau naujųjų metų valandas ir primenantis, kad laikas nestovi vietoje ir reikia žvelgti į ateitį bei judėti į priekį.

Aš taip pat nepasidaviau ir žengiau tolyn į mokslų šalies gilumą.

Antroji sausio pusė mus tarsi pažadino ir – privertė atsikelti iš gilaus miego, parodydama, kokia iš tiesų turi būti žiema. Kelias dienas spaudė stiprus šaltukas, ir pagaliau pamatėme tikrąjį žiemos veidą. Nepaisant į kaulus besismelkiančio šalčio, šios dienos man buvo malonios, nes nereikėjo eiti į mokyklą ir galėjau sau leisti malonumą ilgiau rytais pamiegoti, kai lauke dideliais kšniais krito sniegas ir stūgavo nuožmūs vėjai.

Po stipriųjų šalčių grįžus į mokyklą, mane sušildė nuoširdus mano mokslo draugės Rasos Murauskaitės kūrybinis vakaras, skirtas tiems, kurie domisi ir mėgsta klausytis arba atlikti džiazo muziką. Kaip pati Rasa renginio metu pasakė, džiazo muziką galima mėgti arba ne, aukso viduriuko, šiuo atveju, negali būti. Taigi visai nesigailiu, kad valandėlę savo laiko paaukojau šiam džiazo koncertui. Besiklausydama raminančios muzikos, atsipalaidavau ir leidausi užliūliuojama tų gražių ir lyriškų melodijų, kurių garsai dar ilgai skambėjo mano galvoje, jau pasibaigus džiazo popietei. Tos švelnios džiazo dainos, jauki aplinka ir šilta atmosfera salėje leido man pasvajoti ir nors trumpam mintimis nutolti nuo mokslų ir pamiršti apie krūvą manęs laukiančių namų darbų. Aš labai džiaugiuosi, kad gimnazijoje yra rengiami tokie muzikiniai vakarai, nes aš pati labai myliu muziką ir su viltimi tikiuosi, kad tokių nuoširdžių muzikinių popiečių bus dar ne viena.

Sausio gale baigėsi pirmasis pusmetis, ir pagaliau sužinojau savo mokymosi rezultatus. Tiesą sakant, gilioje širdies kertelėje slypėjo baimės jausmas, kad rezultatai gali būti blogesni; bet dabar, sužinojusi savo pažymius, esu labai patenkinta savo pasiekimais gimnazijoje ir didžiuojuosi tuo, ką man pavyko nuveikti per šiuos pusę metų.

Mano gegužė gimnazijoje

Pirmosios gegužės dienos buvo šiltos ir džiaugsmingos. Jos atkeliavo kartu su savimi atsinešdamos gėlių aromata, paukščių čiulbesį ir saulės spindulius.

Pirmąjį gegužės sekmadienį šventėme Motinos dieną. Gaila, kad tą dieną nebuvo sesers ir nebuvome visi kartu, bet vis tiek diena buvo ypatinga, juk tai buvo Mamos šventė. Šioji šventė tarsi gerte gerė motinų švelnumą savo vaikams. Atrodo, kad tą dieną mamos tapo dar švelnesnės, geresnės bei meilesnės. Viskas, ką tądien darė mano mama, buvo tobula. Jos paruošti pusryčiai, iškepti blynai buvo skanesni nei visada. Galbūt todėl, kad ji ten sudėjo visą savo meilę, kurios pilna jos širdis savo vaikams. Nežinau, ką daryčiau be savo mamos. Ji man viskas: patarėja, geriausia draugė, guodėja ir, žinoma, tobuliausia mama.

Gimnazijoje gegužės dienos slinko įprastai. Nors pamokos jau nebuvo tokios pat, nes ir namų darbų užduodavo mažiau.

Štai gegužės 20 dieną per lietuvių pamoką vykome į žinomo poeto Bernardo Brazdžionio gimtinę – Stebeikėlių kaimą. Ta diena išvykai pasitaikė labai dėkinga, nes nuo pat ankstaus ryto saulė žeme ridinėjosi. Ekskursija buvo labai įdomi: daug sužinojau apie Bernardą Brazdžionį, žiūrėjome filmą apie jo gyvenimą. Vienintelis šios ekskursijos minusas buvo tas, kad tapome gėlimo objektais kraugeriams uodams... Nepaisant to, džiaugsmas šia išvyka niekur nedingo, ir tikrai norėčiau, kad tokių įdomių pamokų būtų dar ne viena

Gegužės mėnuo tikrai išsiskyrė savo švenčių gausa. Štai gegužės 28 dieną visa gimnazija šventė dvyliktokų paskutinį skambutį. Tą rytą visi labai jaudinomės laukdami į mokyklą atvykstančių abiturientų. Šventė buvo įspūdinga: kultūros namuose žiūrėjome prasmingą spektaklį, o dvyliktokų veiduose švietė šypsenos. Žinojau, kad kitais metais ir manęs lauks paskutinio skambučio šventė.

Paskutinis gegužės akcentas gimnazijoje buvo kūrybinių darbų gynimas. Šio gynimo laukiau visus mokslo metus. Savaitgalį prieš pat gynimąsi jaučiau įtampą ir nežinomybę, kaip jis pasiseks. Laimei, viskas praėjo puikiai – ir už savo darbą gavau aukščiausią įvertinimą.

Taip prabėgo paskutinis pavasario mėnuo, kupinas įvykių, švenčių ir džiugių akimirų.

Pralėkė ir tos kelios birželio dienos gimnazijoje. Paskutinę mokslo metų dieną atsisveikinome su mokytojais, vieni kitiems linkėdami gražios vasaros ir nepamirštamų atostogų.